

Anmälan till konstitutionsutskottet

Jag begär att konstitutionsutskottet granskar hur statsminister Ulf Kristersson har hanterat uppgifter om en möjlig och mycket allvarlig säkerhetsrisk i Regeringskansliet, samt hur han har agerat med anledning av dessa uppgifter.

Bakgrunden är uppgifter som offentliggjorts om en politisk sekreterare knuten till Sverigedemokraterna och riksdagens konstitutionsutskott, där det bland annat har uppgetts finnas kopplingar och kontakter med personer och miljöer med anknytning till den ryska intressesfären. Personen uppges också ha spridit proryska narrativ i sociala medier under en längre tid. Säkerhetsexperter har därtill enligt uppgift flaggat henne i nära ett decennium. Det finns också uppgifter om hon tidigare sökt befattningar som var och ett har ett visst värde ur en skyddsaspekt för svenska förhållanden gentemot Ryssland.

Av särskilt intresse för den konstitutionella granskningen är uppgifterna om personens nära privata relation med Gustav Gellerbrant, som är chef för Sverigedemokraternas samordningskansli i Regeringskansliet och därigenom haft insyn i regeringens politiska arbete. Det har också enligt media framkommit att han från Statsrådsberedningen mejlat känsligt material om bland annat Sveriges stöd till Ukraina till personen.

Avsikten med denna anmälan är inte att slå fast att säkerhetskänslig information har överförs till ryska intressen. Frågan är i stället om statsministern, när denne fick kännedom om de omständigheter som uppgetts, har vidtagit adekvata åtgärder för att identifiera och hantera eventuella säkerhetsrisker.

Statsministern har det övergripande ansvaret för regeringens arbete och Regeringskansliets verksamhet. Mot denna bakgrund finns anledning för KU att granska om – och i så fall hur, när och i vilken omfattning – statsministern agerade när uppgifter om en möjlig säkerhetsrisk kom till regeringens kännedom.

Särskilt bör utskottet granska:

Om statsministern informerades.

När fick statsministern första gången information om de uppgifter som framkommer i Expo:s avslöjande?

När informerades han om eventuella mejl, varningar eller andra uppgifter som rörde personen eller dennes kontakter?

Vilken information hade statsministern vid respektive tidpunkt om personens kontakter, relationer och eventuella kopplingar till ryska intressen?

Fanns det information från Säkerhetspolisen eller andra säkerhetsmyndigheter som regeringen eller Regeringskansliet hade tillgång till?

Bedömningen av risken

Gjordes någon samlad säkerhetsbedömning av vilken säkerhetskänslig eller annan känslig information personer i den berörda kretsen – det vill säga SD-tjänstemannen i riksdagen respektive Gustav Gellerbrant – hade tillgång till?

Gjordes någon bedömning av om information kunde ha röjts eller förts vidare?

Gjordes en bedömning av eventuell skada för svenska säkerhetsintressen, det vill säga en så kallad menbedömning?

Vilka åtgärder som vidtogs

Vilka konkreta åtgärder vidtog statsministern eller annan funktion inom Regeringskansliet efter att uppgifterna blev kända?

Varför vidtogs just dessa åtgärder och när vidtogs de?

Övervägdes några andra åtgärder än de som vidtogs, och i så fall med utgångspunkt i vilka ställningstaganden eller vilken information?

KU bör också inom ramen för sin granskning be statsministern att redogöra för vilka grunder som finns för att bedöma att ingen säkerhetskänslig information från Regeringskansliet eller andra delar av statsförvaltningen kan ha nått personer med koppling till ryska intressen.

Gustav Gellerbrants roll

Vilken tillgång till känslig eller säkerhetskänslig information hade Gustav Gellerbrant genom sin funktion i Regeringskansliet?

Gjordes det några specifika säkerhetsbedömningar med anledning av hans relation till den aktuella personen?

Om så skedde, när genomfördes den/dem och vilka åtgärder föranledde detta?

Föräldraledighetens betydelse

Om den enda eller huvudsakliga åtgärden gentemot en person med potentiell tillgång till känslig information varit föräldraledighet bör KU granska på vilket sätt denna åtgärd ansågs hantera den identifierade säkerhetsrisken.

Utskottet bör särskilt klarlägga om det samtidigt gjordes någon säkerhetsbedömning, begränsning av informationsåtkomst eller annan åtgärd för att säkerställa att känslig information inte kunde nå personen.

Teresa Carvalho (S)